

ДО
СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

О Т Г О В О Р

на поставени въпроси от г-жа Биляна Гяурова-Вегертседер,
Директор на Български институт за правни инициативи

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЯУРОВА-ВЕГЕРТСЕДЕР,

В качеството ми на кандидат за заемане на длъжността Административен ръководител-Председател на Районен съд – Бургас представям на Вашето внимание отговорите на поставените от г-жа Биляна Гяурова-Вегертседер, Директор на Български институт за правни инициативи въпроси:

I. Общи въпроси:

1. Мислите ли, че следва да се взема предвид мнението на административните ръководители по отношение прекрояването на съдебната карта, включително закриването на съдилища? Смятате ли, че са необходими законови промени в тази посока?

Мисля, че е целесъобразно да бъде взето предвид мнението на административните ръководители на органите на съдебната власт по отношение прекрояването на съдебната карта, включително закриването на съдилищата. Смятам, че административните ръководители са хората, които познават най-добре спецификата на съдебните райони на място. Прекрояването на съдебната карта е наложително, но това според мен е процес, който трябва да бъде предшестван от всеобхватен анализ, при който трябва да бъдат отчетени много фактори между които административно-териториалното деление на страната, демографските тенденции, икономическото развитие, транспортните и комуникационни връзки в отделните съдебни райони. Разбира се водещ при прекрояването на съдебната карта трябва да е принципа за осигуряване на равни права на гражданите на достъп до правосъдие.

2. Във Вашата концепция Вие подкрепяте работата на съда с неправителствени организации. В какви дейности/инициативи виждате това сътрудничество?

Подкрепям сътрудничеството на съда с неправителствени организации, тъй като назад във времето Районен съд – Бургас е участвал в няколко проекта в сътрудничество с неправителствени организации, от които съда е имал полза. В резултат на това сътрудничество и реализацията на проекти съдът е разработил и внедрил План за подобряване работата на съда (План 1 и План 2) на Програма за развитие на съдебната

система, оборудвани и реорганизиран бяха т.нар. „стая за деца“ и съдебна зала, подходяща за разглеждане на спорове, с участието на деца, която е съобразена с европейските стандарти, иницирана бе дейността на Центъра по медиация и спогодби към Районен и Окръжен съд – Бургас.

Към момента Районен съд – Бургас участва в проект „Деца на фокус в реформата на съдебната система“, изпълняван от Професионална асоциация на медиаторите в България, Национална мрежа за децата, Институт по социални дейности и практики и Фондация „За нашите деца“.

Смятам, че сътрудничеството с неправителствените организации може да се реализира в дейности, насочени към повишаване на доверието към съдебната власт, популяризиране на дейността на съдилищата сред различни заинтересовани страни, популяризирането на извънсъдебните способи за разрешаване на спорове. Съдът би могъл да участва и в проекти и програми, които са насочени към подобряване на обслужването в съда, като в много случаи неправителствените организации изпълняват проекти, насочени към извършване на граждански контрол върху дейността на съдебната система.

3. Трябва ли продължаващото обучение за съдии да стане задължително? Ако „да“, какви за Вас са приоритетните теми? Колко часа годишно следва да бъде?

По отношение на Районен съд – Бургас мога да споделя, че магистратите от съда участват активно в обученията за повишаване на квалификацията, организирани не само от Национален институт на правосъдието, от други организации, включително и от неправителствени такива, както и участват и в инициативите за международен обмен на магистрати.

Смятам, че не е необходимо продължаващото обучение да има задължителен характер. Предвид динамично променящата се законодателна уредба, на магистратите следва да им бъде предоставена възможност сами да избират темите, по които имат необходимост да повишат квалификацията си, както и да избират периода на обучение и в каква форма да участват – присъствена или дистанционна.

Удачен вариант е да се разшири обхватът на Регионалната програма за обученията на Националния институт на правосъдието, както и да се организират повече обученията по Апелативни райони, за да се даде възможност на повече магистрати за участие в присъствените обученията, тъй като към настоящия момент броят им е недостатъчен.

4. Намирате ли за удачно да се извършва периодична оценка на удовлетвореността от работата на съда?

Смятам, че извършването на периодична оценка на удовлетвореността от работата на съда, може да бъде насочено предимно към качеството и организацията на обслужването в съда, но не и пряко към оценка на правораздавателната дейност на магистратите. Районен съд – Бургас е провеждал такова проучване, назад във времето. И към настоящия момент в съда са поставени кутии за анонимни сигнали и предложения на гражданите, както и е предоставена възможност за изразяване на мнение и на обратна връзка чрез електронната кутия за предложения и сигнали, достъпна на интернет страницата на съда.

Провеждането на детайлна и качествена оценка на удовлетвореността от работата на съда изисква човешки ресурс и съответно експертиза, като това също е сфера, в която можем да си сътрудничим с неправителствените организации.

5. Какви електронни услуги предлага Вашия съд?

Районен съд–Бургас предоставя електронни услуги, съобразно предоставената възможност на Единния портал за електронно правосъдие, а именно публикуване на съдебните актове по дела, разглеждани в съда, електронен достъп до делата и електронно призоваване през портала на ЕПЕП. На интернет страницата на съда е популяризирана и възможността за издаване на електронно свидетелство за съдимост чрез интернет страницата на Министерство на правосъдието.

„Информационно обслужване“ АД поддържа и Портала за достъп до съдебни дела <http://sas.is-burgas.net/>, чрез който се осъществява достъп до дела на съдилищата от Съдебен район – Бургас.

Осъществява се електронен обмен на информация и на делата от Районен съд – Бургас към Окръжен съд – Бургас. Съдът е въвел възможността за електронно призоваване на страните, която за съжаление към настоящия момент не се използва активно.

Осъществява се електронен обмен на информация и на делата от Районен съд – Бургас към останалите органи на съдебната власт, в които е внедрена деловодната програма САС „Съдебно деловодство“.

6. Българският съд винаги е бил обект на политически атаки с променлив интензитет. Каква би била ролята на административния ръководител-председател за защита независимостта на съда и съдиите, според Вас?

Смятам, че основна роля в защитата на магистратите има съответната колегия към Висшия съдебен съвет. При наличие на политическа атака към конкретен магистрат от състава на съответния съд, смятам, че в правомощията на Административния ръководител е да сезира колегията.

В случай че се касае за публикации в местния печат, то тогава Административният ръководител би могъл съвместно със засегнатия магистрат и експерта „Връзки с обществеността“ да потърсят възможност за изразяване на право на отговор или да се направи изявление от засегнатия съдия и административния ръководител.

II. Специални въпроси:

1. Резултатите от изследването „Нагласи на магистратите към създаване на механизъм за търсене на дисциплинарна и наказателна отговорност на главния прокурор, председателя на ВКС и председателя на ВАС, проведено по поръчка на БИПИ през 2019 г. показват, че 54.5% от прокурорите и 67% от съдиите подкрепят промяната на чл. 126, ал.2 КРБ по отношение на функциите на главния прокурор? Вне виждате ли перспектива и необходимост от такава промяна? Кой, според Вас, би могъл да извършва независимо разследване срещу главния прокурор, председателя на ВКС и председателя на ВАС?

Доколкото се запознах с резултатите от проучването, те показват нуждата от задълбочена дискусия сред магистратите по отношение на въпроса за промените в Конституцията. Удачно би било да се проучат европейските практики, като моето мнение, че тази функция би била възможна да се възложи на колективен, а не на едноличен орган.

2. Във Вашата концепция обръщате внимание на редица проблеми със съдебните заседатели. По какъв начин може да се популяризира института на съдебния заседател

и какви мерки бихте предприела за справяне с посочените от Вас проблеми, ако бъдете избрана за административен ръководител?

Основните проблеми, които възникват в работата ни със съдебните заседатели са продиктувани от факта, че поради недобро познаване на задълженията и правомощията и съответно условията, при които ще изпълняват тази обществена функция се получава разминаване между очакванията и представите им.

Мерките, които според мен е необходимо да бъдат предприети, с оглед популяризиране на института на съдебния заседател и конкретните мерки, които аз бих предприела в качеството ми на административен ръководител са следните:

- Да се проведе по-широка информационна кампания относно функцията и ролята на съдебния заседател, като това може да бъде извършено с публикуване на информация за статута и задълженията на съдебните заседатели, ведно с публикуването на обявата за подбор. В тази посока може да се потърси съдействието и на неправителствените организации, чрез които да се разпространи информацията до по-широк кръг от обществото.

- Да се предостави на общинските съвети информационен лист с правата и задълженията на съдебните заседатели, който да бъде предоставен на кандидатите преди или по време на подаване на документите за кандидатстване, за да могат да извършат преценка относно задълженията си още преди подаване на документите.

- В обявата да се добавят допълнителни изисквания към съдебните заседатели, като за тези, които кандидатстват за повторен мандат да се изисква справка/препоръка от съда, в която да се съдържа информация относно спазването на задълженията от съдебния заседател в предходния мандат, като се отразят например закъснения за съдебни заседания, неявяване в съдебно заседание, без наличие на основателна причина за това и без предварително да бъде уведомен съда, което е довело до отлагане на делото, неспазване на етичните принципи и други.

- Да се проведат срещи с представители на общинските съвети или с определената от тях комисия за изслушване на съдебните заседатели, с които да се обсъдят критериите за подбор на съдебните заседатели, качествата, които следва да притежават съдебните заседатели, функцията и задълженията им, очакваната ангажираност и други въпроси.

Смятам, че въвеждането на задължителните първоначални обучения на съдебните заседатели съвместно с Националния институт на правосъдието е правилна стъпка, тъй като един от начините за справяне с проблемите със съдебните заседатели е именно периодичното им обучение.

3. По какъв начин се отрази на работата на съда, обявеното извънредно положение, свързано с пандемията от COVID-19? Какви краткосрочни и дългосрочни последици мислите, че ще има за работата на съда и съответно какви мерки бихте предложили за преодоляването им, ако бъдете избрана за административен ръководител?

Периодът на извънредно положение съвпадна с времето, през което изпълнявах функцията на Административен ръководител, Председател на Районен съд – Бургас, така че мога да кажа, че в тази посока съм предприела редица мерки. За кратък период от време се наложи да организираме работата на съда по такъв начин, че да не се възпрепятства съдебния процес и достъпа до правосъдие, като същевременно да опазим живота и здравето на

магистратите и съдебните служители.

В резултат на доброто сътрудничество, проведени работни срещи и съвместни усилия с останалите органи на съдебната власт в сградата, със съдебната охрана успяхме да въведем адекватни мерки за достъп в съдебната палата за недопускане разпространението на вируса. В резултат на активния диалог и взаимния компромис успяхме да постигнем договореност с Центъра психично здраве и със Затвора – Бургас и още от март месец е факт възможността за провеждане на он-лайн съдебни заседания в Районен съд – Бургас.

С екипа в съда създадохме според мен добра и оптимална организация на работа през последните месеци, като не допуснахме забавяне на съдебните дела, осигурихме възможност на магистратите доколкото е възможно да осъществяват дистанционно дейността си.

Введе се организация на работа за обслужване на едно гише в служба „Регистратура“, „Гражданско и наказателно деловодство“, осигури се възможност за депозиране на книжа на няколко електронни адреса в съда.

Към настоящия момент смятам, че е възстановена дейността на Районен съд – Бургас. По отношение на бъдещите мерки ще се съобразим с приетите от Министерство на здравеопазването противоепидемични мерки, както и с приетите Правила и мерки за работа на съдилищата в условията на пандемията.

4. Следва ли според Вас да се въведе задължителна медиация по всящ съдебен процес и ако да по какви видове дела?

Центърът по медиация и извънсъдебно разрешаване на спорове към Окръжен и Районен съд – Бургас осъществява дейност от месец април 2017 година. Откриването на центъра стана факт в резултат на участието на двата съда в проект „Медиация в подкрепа на бизнеса: насърчаване на справедливото и целесъобразно разрешаване на спорове чрез съдебни програми за медиация“, изпълняван от Център за разрешаване на спорове.

Мнението, което до настоящия момент сме споделяли от двата съда по отношение на задължителната медиация, формирано в резултат на постигнатите резултати, проведените в центъра процедури по медиация и сключени споразумения е, че следва да се изисква провеждането на задължителна медиация по всички семейни спорове (развод и недействителност на брака, уреждане на имуществените отношения между съпрузите, издръжка и изменение на издръжка) още преди подаването на исковата молба. В случай, че спорът не може да бъде решен, в резултат на медиация, да се изиска от страните към исковата молба да приложат и доказателство за проведена такава.

Удачно е да се изисква задължително провеждане на медиация преди първото съдебно заседание по всички гражданско-правни спорове, с изключение на тези по конститутивни искове. Предвид опита, който до настоящия момент има Центъра по медиация и извънсъдебно решаване на спорове, считаме че този способ е изключително подходящ и може да се приложи пилотно по облигационни спорове и по делата по Закона за управление на етажната собственост.

Поддържаме също така становището, че е удачно да се предложат законодателни промени в Наказателно-процесуалния кодекс, като се предвиди задължителна медиация и по наказателните дела от частен характер.

5. В концепцията си отделяте сериозно внимание на развитието на човешкия потенциал. Как виждате взаимоотношенията между съда и адвокатурата?

Както съм посочила в концепцията, смятам, че основен принцип в управлението е принципа на партньорството и диалога с всички заинтересовани страни. Към момента Районен съд – Бургас поддържа много добри отношения с Адвокатската колегия, като при необходимост се провеждат работни срещи за разрешаване на идентифицирани проблеми, с оглед оптимизиране на работата.

Въведена е и добра практика за провеждане на обучения, например по темата свързана с медиацията, като метод за извънсъдебно разрешаване на спорове, на които съответно са канени и адвокати от Адвокатска колегия – Бургас. Смятам да продължа тази въведена вече практика в съда.

С уважение,

СИЛВИЯ ПЕТРОВА

Кандидат за длъжност
Административен директор,
Председател на Районен съд – Бургас